

Hvilken lære og hvilket verdigrunnlag har samfunnet?

Dette feltet skal inneholde opplysninger om de religiøse tekstene eller verdigrunnlaget som samfunnet baserer seg på. Læren og verdigrunnlag dreier seg eksempelvis om hvordan samfunnet ser på verden, mennesket, og andre religioner eller livssyn, og om oppfatninger av hva som er galt og rett (etikk). Ved behov kan utdrag av religiøse skrifter, verdidokument osv. som beskriver nærmere læren eller verdigrunnlaget, lastes opp ved hjelp av det blå feltet «Vedlegg» øverst.

Norsk vegansamfunns [livssynserklæring](#) lyder som følger:

Veganismens grunnverdier baseres på ikkevold og anerkjennelsen av at alle dyr, mennesker inkludert, har en iboende verdi uavhengig av nytteverdien for andre. Veganismens virkelighetsforståelse og etikk er forankret i sunn fornuft, kritisk tenkning, og barmhjertighet for alle medskapninger.

Mennesket har en enorm makt over andre dyr, og planeten som helhet. Dette gir oss et unikt moralsk ansvar for å ikke forårsake unødig lidelse og ødeleggelse. Kjernen i vårt livssyn kommer til uttrykk gjennom følgende definisjon av veganisme:

Veganisme er en levemåte som søker å ekskludere, så langt som praktisk mulig, alle former for utnyttelse av og urett mot dyr for mat, klær eller andre formål.

Det følger at vi også tar avstand fra all form for diskriminering av mennesker. Dette inkluderer diskriminering på bakgrunn av kjønn, etnisitet, seksuell legning eller alder.

Vi anser den vitenskapelige metoden som den beste måten å forstå den fysiske verden rundt oss. Livssynet tar ikke stilling til om det finnes en virkelighet utover den vi kan beskrive vitenskapelig.

Grunnet mennesker og dyrs avhengighet av natur og miljø er det essensielt å unngå handlinger som er nødvendig destruktive for planeten vi bor på for nålevende og fremtidige generasjoners beste. Vi anerkjenner egenverdien av et rikt arts mangfold og økosystemer i naturlig balanse.

Vi understreker at vårt livssyn ikke har noen dogmatiske skrifter eller absolutte sannheter, slik at våre verdier er åpne for revisjon. Vi anerkjenner også at den enkelte selv må avgjøre hva som er praktisk mulig for dem for å etterleve veganismens grunnverdier.

Vi vil nå utdype livssynserklæringen og klargjøre hvorfor Norsk vegansamfunn kvalifiserer som et støtteverdig livssynssamfunn.

Et livssyn skal ha et sammenhengende syn på menneskets plass i tilværelsen og de sentrale spørsmålene i livet. Det som først og fremst skiller vårt livssynssamfunn fra andre tros- og livssynssamfunn er at vi fokuserer på andre sentrale spørsmål. Der de fleste andre tros og livssyn forsøker å gi svar på sine egne store spørsmål, som hvor vi kommer fra og hva som er meningen med livet, så oppleves disse spørsmålene mer perifere innenfor vårt livssyn. Siden veganismen bygger på at mennesket ikke er alene i å ha en egenverdi, rett til liv og frihet, så er et av de mest sentrale spørsmålene veganismen tar opp "Hvordan bør vi mennesker forholde oss til andre". I dette spørsmålet omfatter "andre" alle bevisste individer som potensielt sett kan lide som konsekvens av våre handlinger, og inkluderer derfor også dyr.

Vårt syn på menneskets plass i tilværelsen, og svaret på hvordan vi skal forholde oss til andre, tar utgangspunkt i at mennesket ikke er alene i å ha en egenverdi og en ukrenkelig rett til liv og frihet. Der humanismen plasserer mennesket i sentrum, anerkjenner vi at alle dyr står i sitt eget sentrum. I veganismen er det menneskets evne til å påvirke naturen, gjøre moralske valg og muligheten vi har til å handle utenfor våre instinkter som skiller oss fra andre dyr. I motsetning til andre livssyn gir ikke dette mennesker spesielle rettigheter. Det gir mennesket et spesielt ansvar.

I veganismen er evnen til å oppleve lidelse sentral i hvordan vi moralsk skal forholde oss til andre. Siden det er vitenskapelig bevist at dyr, med svært få og usikre unntak, er i stand til å erfare lidelse er vi ifølge vårt livssyn forpliktet til å innlemme dem i den samme etikken vi også mener er riktig for vår egen art (jf. Cambridge Declaration of Consciousness).

Vårt livssyn forstår den fysiske verden ut fra den vitenskapelige metoden. Det vil si at det vi tror er sant om verden og vår eksistens er det samme som den rådende vitenskapelige forståelsen av naturen.

Veganisme er et livssyn med etikk skapt av mennesker, og dens gyldighet er derfor uavhengig av hvilke krefter eller prosesser som har formet oss. Veganisme er altså et livssyn som ikke tar utgangspunkt i en gud eller overnaturlig kraft.

Norsk vegansamfunn er et sekulært livssyn, og mener at mennesket er et produkt av evolusjon uten en spesiell plass i naturen. Derfor blir ikke spørsmålet om det finnes en overnaturlig kraft, idé eller skaper et sentralt spørsmål for oss.

Veganismen forholder seg til en materiell virkelighet og forståelse av hvordan vi har oppstått. Vi anerkjenner enkeltmenneskers behov for åndelighet og troen på noe større enn oss selv, og vi er derfor åpen for at veganere som har en slik forståelse skal ha rom innenfor vårt livssynssamfunn. Veganisme tar avstand fra all form for religiøs praksis som er til skade for dyr, inkludert mennesker.

Norsk vegansamfunn er ikke en politisk, kulturell, eller humanitær bevegelse. Dette kan enkelt illustreres: Hvis samfunnet opphørte i morgen og man var det eneste mennesket igjen på jorda, ville veganisme fortsatt vært en rettesnor for hvordan man skal forholde seg til andre bevisste vesener.

Hvilke tros- eller livssynsaktiviteter har dette samfunnet? Beskriv:

I dette feltet skal du beskrive aktiviteter som er direkte knyttet til utøvelsen av troen eller livssynet tros- eller livssynssamfunnet ditt baserer seg på (møter, seremonier, ritualer osv.).

Norsk vegansamfunn er et nystartet livssynssamfunn, men har med seg tradisjonene og aktivitetene fra den gamle (nå nedlagte) interesseorganisasjonen med samme navn.

Den sentrale livssynsaktiviteten er vegantreffene, hvor veganere møtes i fellesskap. Hensikten er å skape et sterkt fellesskap som ivaretar den enkelte. Veganere er en gruppe som utsettes for mye hets og mange opplever hverdagen som vanskelig. Derfor er det veldig viktig for oss å søke sammen i en trygg og god ramme. For en del veganere er dette det eneste tilbudet for å regelmessig snakke med noen som deler deres livssyn.

Disse møtene har en seremoniell ramme, da de har likt innhold. De arrangeres av en lokalkoordinator og har ofte forslag til samtaletemaer, foredrag eller deling av kunnskap. De er vanligvis sentrert rundt et felles vegansk måltid, som er naturlig siden å spise plantebasert mat er det mest synlige symbolet på veganisme.

Da matkulturen i dagens samfunn er bygget rundt dyreprodukter, må veganere være noe mer opplyst om ernæring enn andre for å holde seg sunne og friske. For å bidra til dette har noen av Vegantreffene inneholdt helserelaterte temaer og foredrag, for eksempel et foredrag av PAN (tidligere Helsepersonell for Plantebasert Kosthold).

Vegantreffene har en viktig funksjon som en arena for diskusjon og utvikling av livssynet. Eksempler på samtaletemaer på tidligere vegantreff inkluderer både pragmatiske temaer som "Aktiv for dyrene i hverdagen", og moralfilosofiske temaer som "Filosofiprat om livssynserklæringen", og "Veganisme: Det neste moralske paradigmeskiftet".

En viktig oppgave for vegansamfunnet er å sørge for at det blir avholdt vegantreff flest mulig steder i landet, slik at alle veganere skal ha en gruppe å høre til. Vi gjør dette ved å opprette lokallag, rekruttere koordinatorene og være med å betale for lokaler, eller på annen måte bistå lokallag og lokalkoordinatoren.

Veganere er en av samfunnsgruppene som utsettes for mest hets. Ifølge [MacInnis and Hodson, *Group Processes & Intergroup Relations* 20(6), 2015] er fordommer mot veganere både sterkere og mer negative enn for eksempel mot innvandrere, homofile og etniske minoritetsgrupper. Spesielt er fordommene mot veganske menn veldig negative. Dette kommer til uttrykk hos oss ved at bare 1/3 av medlemmene i Norsk vegansamfunn er menn. Vegansamfunnet må derfor spille en viktig rolle i samfunnet for å jobbe mot trakassering, mobbing og negative holdninger mot veganere.

Vegansamfunnet forsøker å ivareta medlemmene også utenom vegantreffene. Mange veganere føler at deres veganske livssyn blir møtt veldig negativt av familie og venner. Mange føler et sterkt press for å la være å leve i tråd med sitt veganske livssyn. Dette fører til at så mange som 50% av veganere ikke klarer å leve i tråd med sitt eget livssyn. For vi som blir rammet av disse negative holdningene kan det føre til både tap av venner, sosial utestenging, og mindre kontakt med familie. Dessverre er dette så utbredt at det er korrekt å skrive «For vi», og ikke «For de». For å forsøke å støtte veganere søker vegansamfunnet aktivt opp frivillige ressurspersoner og setter veganere og ressurspersoner i kontakt med hverandre. Støtte og samhold i hverdagen er viktig og det å stille opp for hverandre er blitt en sentral del av det å praktisere et vegansk livssyn. Videre bistår vi veganere som opplever diskriminering for eksempel ved

arbeidsplassen eller undervisningsinstitusjoner.

En viktig oppgave for vegansamfunnet er å rekruttere og overbevise så mange nye personer som mulig. Hver person som blir overbevist til å leve vegansk, vil ha stor betydning for de dyrene som slipper å lide og dø som direkte konsekvens av en persons valg. Siden livssynssamfunnets vekst har en direkte målbar og tydelig konsekvens, umiddelbart her og nå for hvert nye medlem, er vekst og rekruttering sentralt. Norsk vegansamfunn støtter aktivt opp under rekruttering.

Veganske alternativer til tradisjonelle seremonier.

Mange av medlemmene ønsker muligheten til å ha en vegansk vielse. En slik seremoni er ennå ikke klar, men er under utvikling og er noe vi vil søke om så snart livssynet er godkjent. Når det kommer til vielser, er veganismen positiv og anerkjennende til ulike former for samliv og ekteskap. En vegansk vielsesseremoni vil gjenspeile dette.

Det er også ønske om vegansk navnefest og bisettelse. Dette er også noe livssynssamfunnet skal utarbeide på sikt.

Vegansk konfirmasjon er også et ønske som har kommet fra noen medlemmer. Vi ser for oss at dette vil ta form av en moralfilosofisk opplæring og en overgangsseremoni. Dette er en mer ressurskrevende form for seremoni, og det er noe som først vil bli aktuelt når livssynet har vokst store nok til å rekruttere og lære opp tilstrekkelige ungdomsveivisere.